

Інформаційна культура учнів під час сторітелінгу на уроках інформатики

Кокарева А.В.

магістрантка

ПНПУ ім. В. Г. Короленка

anastasiakokareva653@gmail.com

В останні роки почався швидкий розвиток інформаційних технологій в кожній сфері освіти та життя. Поняття «інформаційних технологій» усе частіше з'являється на заголовках багатьох статей, як один з критеріїв розвиненої особистості.

Предмет інформатики є досить багатограним та потребує знань з різних наук. Наприклад, у пояснювальній записці навчальної програми з інформатики говориться, що метою вивчення інформатики є формування і розвиток ключових та ІКТ компетентностей, а необхідною умовою – розвивати творчий потенціал в учнів, підготувати до життя в інформаційному суспільстві. Усе це можна й потрібно розвивати на будь-яких уроках, зокрема інформатики. Адже інформаційна культура є невід'ємною складовою даного предмету, яку дозволяє розвивати сторітелінг.

Поняття інформаційна культура виникла на основі понять алгоритмічна культура та комп'ютерна грамотність. Дане питання має багато гілок дослідження, які почалися ще у минулому столітті й тривають до сьогодні. В Україні даним питанням займалися Є. Семенюк та Є. Медведева. Ці вчені вважають, що інформаційна культура формує всі необхідні знання, уміння та навички в учнів для правильної майбутньої роботи з інформацією та інформаційним середовищем.

Одним із шляхів вирішення питання щодо вміння оперувати інформацією є компетентнісний підхід у навчанні, тобто поєднання певних способів та засобів для кращого засвоєння інформації. Адже він спрямований на всебічний розвиток учня та в майбутнього спеціаліста з будь-якої галузі знань, який може вільно працювати з інформацією: аналізувати, зберігати, редагувати, перевіряти на достовірність та працювати з комп'ютером. Оскільки сьогодні широко використовуються новітні технології на уроках, зокрема й інформаційні, учителям слід більше приділяти увагу інформаційній культурі.

Прикладом новітніх технологій є сторітелінг, який досить недавно почав використовуватися у навчальному процесі. Сторітелінг – це історія, яка створюється вчителем чи дітьми для зацікавлення та захоплення до роботи, а головне для правильного розуміння конкретного матеріалу.

У тлумачному словнику поняття «культура» має наступне означення: сукупність цінностей створених людством за історію; освіченість,

вихованість [3]. Що стосується інформації: повідомлення про щось, відомості про діяльність [2]. Розглянемо тепер саме поняття «інформаційна культура»:

- уміння користуватися комп'ютерною технікою та здатністю формалізувати знання [5];

- уміння цілеспрямовано працювати з даними і використовувати інформаційно-комунікаційні технології, а також методи і засоби для отримання, передавання й опрацювання інформації [4, с. 7];

- поведінка у сфері інформаційних відносин;

- «системне утворення особистості, яке інтегрує знання про основні методи інформаційних технологій» [1].

Інформаційна культура є невід'ємною частиною інформаційної компетентності а також включає інформаційну грамотність. Їх поєднує інформаційно-комунікаційна компетентність.

Використовуючи сторітелінг, учитель повинен розуміти важливість даного аспекту. Адже в процесі створення історії, учні повинні користуватися перевіреною інформацією з відповідних навчальних книг, журналів та газет. Та саме головне – це скласти історію правильно та доречно, бо ми можемо змінити значення поняття чи речення в результаті неправильного розуміння знайденої інформації.

Зауважимо, що використання лише одного підручника для створення історії, не достатньо. Якщо ми хочемо написати цікаву і в той же час навчальну історію, слід звертатися до різних джерел, бо кожна тема є висвітленою з різних сторін науковцями різних галузей. Крім того інформатика неможлива без використання комп'ютерів та програмного забезпечення. Отут і виникають проблеми зі збором, опрацюванням, подачею даних, а також правильним оформленням (презентації, відео-, фото-файли). На цьому етапі має важливе значення педагог, завдання якого полягає показати учням як правильно шукати інформацію та користуватися нею та створювати відповідний продукт.

Для того, щоб учитель міг правильно навчати дітей та давати поради щодо інформації, він повинен знати деякі характеристики інформаційної культури: аспекти, фактори та функції.

Розглянемо аспекти використання інформаційної культури:

- вміння використовувати різні технічні засоби;

- здатність використовувати ІКТ;

- вміння отримувати інформацію з джерел;

- вміння подавати інформацію;

- вміння застосовувати аналітичні методи при опрацюванні інформації;

- вміння працювати з повідомленнями.

А також критерії: адекватне формулювання потреби в інформації, продуктивний пошук інформації, перероблення та створення нової, ведення індивідуально-пошукових систем [5].

Для вчителя важливо знати та розуміти групи-компоненти культури: загально-пізнавальні, алгоритмічні, пов'язані з навичками оволодіння комп'ютерною технікою, знання норм та правил в галузі інформаційної технології, інформаційні [5]. На їх основі він може регулювати напрямляти учнів в потрібний напрямок.

Виходячи з даних компонентів, учитель може вміло направляти учнів в їхній роботі з метою правильного формування вмінь та навичок, що пов'язані з роботою над інформацією.

Розглянемо способи застосування всіх властивостей інформаційної системи на уроках інформатики. Перш за все, слід зосередитися на назві історії так, щоб її можна було поєднати з темою уроку. Наступним кроком є опрацювання інформації. Тут вже і проявляється інформаційна грамотність: опрацювати підручник, знайти додаткову інформацію в інших джерелах. Це може бути як і інтернет, так і інші посібники для учнів. Оскільки у мережі Інтернет міститься дуже багато інформації для учнів, то головним є відшукування достовірної та правильної інформації. Учитель своїм прикладом повинен ілюструвати як правильно користуватися інформацією, як її правильно поєднувати, формулювати думку.

Необхідно окремо проводити бесіди-консультації з опрацювання інтернет-джерел та роботою з спеціальними програмами, які можуть використовуватися як доповнення до усної історії (презентації, створення відео чи звукового супроводу) – усе залежить від учня. Саме так учні навчаються виділяти з усього обсягу інформації саме головне.

Отже, у результаті створення історій, учні розвивають інформаційну культуру та як наслідок формують інформаційно-комунікаційну компетентність. Тому не дивно, що інформаційну культуру можна розуміти як уміння людиною користуватися комп'ютерною технікою, вправно оперувати даними, розвивати здібності та подавати інформацію в коректній та зрозумілій формі для всіх.

Список використаних джерел

1. Антоненко М. О. Інформаційна культура, як складова загальнолюдської культури: URL: https://fi.npu.edu.ua/files/Zbirmik_KOSN/2/25.pdf

2. Великий тлумачний словник URL: <http://sum.in.ua/s/informacija>

3. Великий тлумачний словник URL: <http://sum.in.ua/s/kuljtura>

4. Морзе Н. В. Інформатика: підручник для 9 кл. загальноосвітніх навч. закл. / Н. В. Морзе, В. П. Вембер. К. : УОБЦ «Оріон», 2017–208 ст.:іл.

5. Чередник Л. А. Інформаційна культура як складник загальної культури особистості: Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів XI Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 8-9 верес. 2016 р. під заг. ред. В.Г. Спрінсяна. П.: Сімон, 2016. С. 365–375.